

Programma Kosten *en* Kwaliteit (KeK)

Volgende fase *in KeK*: plan van aanpak per instelling in april

Op 8 maart was KeK te gast in Utrecht voor een SBF-themasessie over onder meer het programma KeK. Na een discussie over de uitdagingen van de toekomst, is er ruim de tijd genomen voor de langetermijnperspectieven waar KeK zich op richt.

Voor de lunch presenteerde Michel Lander van de Erasmus Universiteit het dashboard van KeK aan de SBF. Deze vice-decaan onderwijs van de RSM nam iedereen via zijn persoonlijke ervaring mee in KeK. Het was niet voor het eerst dat de deelnemers voorbeelden van het dashboard zagen, maar het was wel voor het eerst een live gebruik van het dashboard met een heel direct inzicht in de werking en de talloze mogelijkheden. Lander zoomde in op de vraag wat KeK in de praktijk voor een faculteit kan betekenen. Hij liet voor hem belangrijke dashboardpagina's en analyses zien en hij heeft toegelicht welke inzichten dit kan brengen en wat je daar vervolgens mee kan doen. De aanwezige bestuurders reageerden enthousiast op het verhaal van Lander.

KeK te gast bij de SBF in Utrecht

Verderop in deze nieuwsbrief een interview met de inspirerende onderwijsdecaan uit Rotterdam.

Na de lunch gingen we met de bestuurders de diepte in. Waar staan we nu, wat hebben we tot nu toe bereikt en welke stappen willen we in de volgende fase gaan zetten? De SBF is positief over de voortgang van het Kosten en Kwaliteit-programma en kijkt uit naar het vervolg. Voor het goede verloop van de planning belangrijk is dat alle universiteiten het maken van een plan van aanpak per instelling in april 2024 afronden.

De komende tijd richten we met alle betrokkenen en EY (de trusted third party) samen aan 4 belangrijke pijlers:

- Automatiseren van roosterapplicaties voor KeK, zoals TermTime en Time-Edit
- Verder ontwikkelen van de simulatietool
- Verder werken aan datakwaliteit en datakwaliteitsrapporten
- Ontwikkelen van nieuwe visuals en verwerken feedback op huidige pagina's

Stap over die twijfel heen!

'Stap over die twijfel heen, ga praten met je collega die er al mee gewerkt heeft. Ja, het kost tijd, maar je krijgt er heel veel voor terug!', dat is de enthousiaste boodschap van Lander aan iedereen die binnenkort ook bij KeK betrokken gaat worden.

'Een concreet voorbeeld: we hadden in Rotterdam natuurlijk al een vermoeden dat er veel tijd ging zitten in de scriptiebegeleiding: het is 1 op 1 contact tussen docent en student, er leest nóg iemand mee. Maar hoeveel docenturen er nu precies in zitten en hoe zich dat verhoudt tot de andere onderwijsvormen, bleef altijd vaag. Het was altijd moeilijk om scherp zicht te krijgen op hoe onze onderwijsprogramma's presteerden. KeK maakt daarvan nu veel zichtbaar. Hoeveel er in een bepaalde studie getoetst wordt, hoe de mix van onderwijsvormen is, hoeveel docentcontacturen er zijn. Nu hebben we de data om het te staven en wéten we ook echt dat gemiddeld 50 procent van de docenturen van deze studie in de scriptiebegeleiding zit, terwijl deze 16 ECTS telt en dus een derde van het geheel uitmaakt.'

Wat zijn jullie vervolgens gaan doen met die kennis?

'Dat we deze data nu hebben is niet een eindpunt, maar juist een goed startpunt om het normatieve gesprek te gaan voeren. Want met elkaar definiëren en bepalen wat goed wetenschappelijk onderwijs is, wat kwaliteit is, kan je pas echt goed doen als je de juiste data hebt. Nu kunnen we het gesprek voeren over de juiste mix aan onderwijsvormen, de verschillende manieren van toetsen, de verdeling van de docenturen.'

Hoe heb je binnen de faculteit collega's hierbij betrokken?

'Ik heb het aan mijn collega vice-deans of education laten zien en die waren enthousiast. Met deze data verwacht ik straks met mijn programmadirecteuren geïnformeerd het goede gesprek aan te kunnen gaan.

Nu de ontwikkeling van het Kek-Dashboard in een nieuwe fase komt, zullen er veel nieuwe gebruikers bijkomen. Hoe zijn de eerste ervaringen van onderwijsdecaan Michel Lander van de Rotterdam School of Management van de Erasmus Universiteit? Lander is actief bij het Programma Kosten en Kwaliteit, niet alleen neemt zijn faculteit RSM als eerste faculteit van de EUR deel, maar ook is hij actief lid van de modelontwikkelingsgroep.

De programmadirecteur is verantwoordelijk voor ontwerp en aanpassingen van een curriculum en mede op basis van de data uit het Dashboard kunnen we een zinvol gesprek voeren over vormen, toetsing en vakken.'

Beter van elkaar leren

'Een ander mooi voorbeeld is het gesprek met docenten die naar verhouding veel of juist weinig contacturen hebben. Waarom is dat zo en wat kunnen we van elkaar leren. Dat laatste wordt nog interessanter als je weet dat je de eigen data kunt koppelen aan de NSE-gegevens. Nu kan je er bijvoorbeeld achter komen hoe de docentcontacturen zich verhouden tot de docentbetrokkenheid. Op zich zit daar een logische lijn in, hoe meer uren, hoe meer betrokkenheid wordt ervaren door studenten. Maar er zijn ook studies waar de docenten hoog scoren, terwijl het aantal contacturen laag is. Wat kunnen we van deze docenten leren?'

Gaan de collega's zich niet op de vingers gekeken voelen?

'Dit hele project staat of valt met de vraag of de bestuurders in alle lagen in de organisatie deze tool op de juiste manier gaan inzetten. Als het als controlemechanisme wordt gebruikt, gaan mensen niet de realistische, maar de gewenste informatie invoeren en wordt deze tool

onbruikbaar. Maar we willen natuurlijk met z'n allen meer inzicht om er ons voordeel mee te doen. Het onderwijs verbeteren, nog beter zicht krijgen op het curriculum en in beeld brengen welke kwaliteit we leveren en nastreven. En meer inzicht in en grip op de kosten verwerven. Ik heb als onderwijsdecaan de opdracht om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren en daarom stel ik met de data van het Kek-Dashboard de kritische vragen. Aan de programmadirecteuren en de docenten om samen de juiste argumenten op tafel te leggen waarom we het zo doen of waarom we het beter anders kunnen aanpakken. Zo zit je samen aan het stuur.'

Dus de collega's reageren enthousiast?

Omdat er ook nog wel wat stappen gezet moesten worden, ben ik langzaam steeds meer mensen gaan betrekken. Niet verrassend: het CvB en de hoofdcontroller waren enthousiast: precies in kaart waar de uren naartoe gaan, wie wil dat nou niet. Maar ook zij zien natuurlijk dat dit ten dienste staat van het hogere doel: de onderwijskwaliteit. Hoe zorgen we dat we die goed in kaart brengen, terwijl we zo verschillend zijn? De andere onderwijsdecanen die ik in het verhaal heb meegenomen waren in de basis positief, maar hadden terechte vragen: kan je dit dashboard ook inrichten naar mijn model? Er zijn grote verschillen in onderwijsfilosofieën tussen faculteiten. Maar dat kan allemaal geadresseerd worden in het dashboard. Belangrijk dat iedereen het dashboard wel zo kan gebruiken als dat voor hen nuttig is.'

Heb je al een kans gehad om te vergelijken hoe jullie het doen ten opzichte van de collega's?

Dat kan nu nog niet, maar straks kunnen we dus wel die vergelijking maken met het aantal docenturen dat gemiddeld aan een scriptie wordt besteed in een aantal andere opleidingen.' Die worden dan niet bij name genoemd. Ernst & Young, de trusted third party, verzamelt de data en deelt deze vervolgens geaggregeerd en geanonimiseerd in het dashboard.

We gaan nu een nieuwe fase in waarin bij elke universiteit de andere faculteiten betrokken gaan worden. Is het niet te vroeg?

'Ik denk dat het kan. De datakwaliteit is cruciaal voor het slagen van het dashboard. Een heel belangrijke aanpassing die nu in april rondkomt is dat de rekenmodellen voor toetsing worden aangepast.

Nu telt alles 1 keer mee, terwijl een online geproctord tentamen minder werk per student kost, dan een individueel project. Als dat rond is kunnen de opleidingen aan de slag, alles dat voor hen belangrijk is loopt dan. Daarna moeten we ook nog samen beslissen hoe we de financiële overhead in het model brengen, maar dat is meer voer voor bestuurders en van later orde.'

Ging dat makkelijk bij jullie, de datakwaliteit leveren die gevraagd wordt?

Dat was bij ons helaas een arbeidsintensief werkje. De datavolwassenheid op centraal niveau is niet bij alle universiteiten hetzelfde. Bij ons zijn de data decentraal georganiseerd, dus veel was hier handwerk. We hebben bij de EUR van de gelegenheid gebruik gemaakt en een voorstel gedaan om een stevige digitale slag te slaan. Elk nieuw programma wordt nu volgens de KeK-normen opgeslagen en zo gaan we steeds een stapje verder. Bij UNL en EY wordt nu door de collega's heel hard gewerkt om de dataverzameling te automatiseren, daarmee hopen we de verschillende snelheden van de universiteiten en faculteiten wat meer gelijk te kunnen trekken.

Heeft u tot slot nog een gouden tip voor de nieuwe gebruiker?

Het is heel gebruiksvriendelijk en intuïtief, dummyproof kan ik wel zeggen en je ziet het snel als er iets mis is met de data bijvoorbeeld. En een fijne tip is misschien dat je het systeem kunt gebruiken op meerdere niveaus: op het centrale niveau van de universiteit kan je de onderwijsstrategie waarborgen, en binnen de faculteit de kwaliteit en de onderwijsvisie.

Michel Iander

Er zijn grote verschillen in onderwijsfilosofieën tussen faculteiten. Maar dat kan allemaal geadresseerd worden in het dashboard.

Wat als er *ineens* 20% minder studenten komen?

De simulatietool uitgelicht

Wat gebeurt er als ik veel minder of anders ga toetsen? Wat als er ineens 20 procent minder studenten naar mijn opleiding komen? Deze en veel meer vragen kunnen in de toekomst geadresseerd worden in de simulatietool die in ontwikkeling is.

Naast vergelijkingen die er gedaan kunnen worden met vergelijkbare opleidingen aan andere universiteiten kan je straks ook de effecten simuleren van trends en beleidskeuzes: Wat als mijn opleiding krimpt, als ik groepsgroottes aan pas, of wat als ik andere werkvormen inzet in het onderwijs? De data die we verzamelen hebben dus niet alleen een kwantitatieve waarde, maar geven ook inzicht in de effecten van trends en ontwikkelingen.

Hoe werkt het in de praktijk?

Simuleren kan op twee manieren. Ten eerste heel fijnmazig door een kopie van een opleiding te maken in de data-invoer applicatie en variabelen aan te passen. Dit kan nu al. Ten

tweede werken we aan een meer hoog-over simulatie via de simulatietool. Voor deze optie blijf je in het KeK-dashboard zelf. Hierbij heeft de gebruiker de keus verschillende variabelen aan te passen, zoals het aantal studenten, de groepsgrootte, of de werk- en toetsvorm. Nadat de keuzes zijn opgegeven zal het systeem gaan rekenen en het resultaat direct tonen in het dashboard. Er zullen analyses worden toegevoegd die speciaal gericht zijn op de simulatie-use-cases. Hieronder een voorbeeld van hoe het simuleren er uit kan gaan zien.

Wie doen *nu* mee?

KeK 'team UNL'

Mariette Blokhuis
Arne Brentjes
Tom Groot
Boudewijn Peters
Daan Braakman
Katinka Uiterwijk
Cornelia Voslamber
en anderen

KeK bestuurders UNL

Rens Buchwaldt (WUR)
Hans Biemans (RUG)
Martijn Ridderbos (LEI)
Tom Veldkamp (UT)

KeK MOE

Frank Bakema (WUR)
Minze de Boer (RUG)
Koen Caminada (LEI)
Pieter Jellema (VU)
Michel Lander (EUR)
Nicole Letteboer (UT)
Mariette Blokhuis (UNL)
Arne Brentjes (UNL)
Tom Groot (UNL)
Boudewijn Peters (UNL)

KeK team EY

Ronald Lemmen
Marcel van Loon
Daan Frerichs
Maarten Wijnands

KeK liaisons en centrale contacten

EUR Remco Maaijen
EUR Simona Thalén
OU Veronique Frasunek
OU Sandra Mees
RUG Minze de Boer
RU Tim Gijsbers
RU Martin Buijs
TiU Wietske Sijtsma
TUD Robert Bierman
TUE Wendy van Dorsselaer
LEI Richard Molenkamp
LEI Mirugia Bodeutsch
UM Patricia Meertens
UM Tony Ritzen-Hütten
UM Twan Wessels
UT Nicole Letteboer
UU Ronald Wieman
UU Tanja Tielen
UvA Evelyn Tjon Eng Soe-Ponidjo
UvA Irma de Pater-Stehouwer
VU Judith v/d Hengel - Lanting
WUR Fred van Benthem

Deelnemende faculteiten 2022-2024

EUR Rotterdam School of
Management
OU Faculteit
Managementwetenschappen
RUG Faculteit der Letteren
RU Faculteit der Letteren
TiU Tilburg School of Social and
Behavioral Sciences
TUD Faculty of Mechanical,
Maritime and
Materials Engineering
TUE Department of Electrical
Engineering
LEI Faculteit Sociale
Wetenschappen
UM Faculteit der
Rechtsgeleerdheid
UT Faculty of Engineering
Technology
UU Faculteit Recht, Economie,
Bestuur en Organisatie
UvA Faculteit der
Natuurwetenschappen,
Wiskunde en Informatica
VU School of Business &
Economics
WUR Alle departementen

Voor vragen en opmerkingen, neem contact op met Mariette Blokhuis, programmaleider, via blokhuis@unl.nl of 06 428 444 38.